

Quaderns metodològics feministes

**Avaluació d'impacte de
gènere de política econòmica:
pressupost i fiscalitat municipals** **#3**

Edició:

Ajuntament de Barcelona
Gerència Municipal
Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps
Maig 2020

Autoria:

Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps
Gerència Municipal
Direcció de Planificació Estratègica i Fiscalitat
Gerència de Pressupostos i Hisenda

Disseny gràfic:

Leticia Ucin

Correcció lingüística:

Linguaserve

Drets:

Creative Commons

Impressió:

Imatge i Serveis editorials Ajuntament
de Barcelona

Dipòsit legal:

B.6739-2019

**Aquesta col·lecció
ofereix propostes
i eines de
transformació
feminista per a les
polítiques locals**

**Quaderns
metodològics
feministes**

#3

**Avaluació
d'impacte de
gènere de política
econòmica:
pressupost
i fiscalitat
municipals**

índex

01. Introducció	6
02. Objectius	10
03. A qui s'adreça	12
04. L'avaluació de l'impacte de gènere	14
05. Metodologia d'avaluació de l'impacte de gènere del pressupost	18
06. Metodologia d'avaluació de l'impacte de gènere de fiscalitat	36
07. Reptes de futur	52
08. Per saber-ne més	54
09. Bibliografia	56

01. Introducció

Els moviments de dones i feministes van establir a la Quarta Conferència Mundial de Nacions Unides celebrada a Pequín (1995) l'estratègia de transversalitzar el principi d'igualtat de gènere en totes les polítiques públiques. Es va fixar que calia desenvolupar i avaluar els processos polítics, de manera que la perspectiva d'igualtat de gènere s'incorporés en totes les polítiques, en tots els nivells i en totes les etapes de les actuacions públiques.

Des d'aleshores, l'aplicació de la transversalitat de gènere s'ha convertit en una eina a l'abast de les administracions públiques de diferents graus competencials, tal com recull la Llei 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes en l'àmbit estatal, i la Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes en l'àmbit de Catalunya. Així, per exemple, l'article 15 de la Llei 3/2007 estableix que les administracions públiques han de transversalitzar la igualtat de gènere en l'adopció i execució de les seves disposicions normatives, en la definició i la pressupostació de polítiques públiques en tots els sectors.

Pel que fa a l'àmbit municipal, a l'Ajuntament de Barcelona aquesta aplicació s'ha materialitzat en instruments normatius i programàtics com ara les Directrius per a l'elaboració de normes municipals (2015), la Mesura de Govern La transversalitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona, El Pla per la Justícia de Gènere 2016-2020 i el Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona.

La Mesura de Govern La transversalitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona **té com un dels seus objectius produir un canvi institucional sistemàtic cap a un bon govern en termes d'equitat de gènere i garantir que el personal del consistori disposi de tots els recursos necessaris per implementar la perspectiva de gènere transversalment a totes les polítiques municipals.** Per la seva banda, i quant als instruments, l'article 9 del Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona estableix l'obligatorietat d'elaborar els anomenats *informes d'impacte de gènere*:

“Les propostes normatives, de pressupostos municipals, d’instruments de política fiscal municipal (ordenances fiscals, taxes i preus públics) i de planejament urbanístic s’acompanyaran d’informes d’impacte de gènere, elaborats amb metodologia d’anàlisi que permeti conèixer i fer una avaluació prospectiva de les repercussions en la igualtat o desigualtat entre dones i homes que es poden derivar de la seva aprovació, amb objecte d’identificar i prevenir la producció, el manteniment o l’increment d’aquestes desigualtats de gènere, i fer propostes de modificació del projecte, si escau”.

A fi d’elaborar els diversos informes d’impacte de gènere, la Direcció de Serveis de Gènere i Polítics del Temps ha desenvolupat un cos metodològic que té una estructura comuna i especificitats segons l’objecte d’anàlisi (normatives, subvencions, pressupostos i fiscalitat, premis i distincions, etcètera). **El quadern que es presenta a continuació està dedicat a exposar la metodologia d’avaluació de l’impacte de gènere dels pressupostos i la fiscalitat.**

En aquest sentit, **la distribució dels recursos econòmics entre dones i homes és un dels criteris fonamentals que ens indica fins a quin punt una societat és equitativa o no en termes de gènere.** De manera anàloga, **si la fiscalitat no es concep només com un instrument recaptatori, pot esdevenir una eina política rellevant per contribuir a la justícia de gènere.** Per això, **l’avaluació dels pressupostos i la fiscalitat amb perspectiva de gènere és fonamental en l’estratègia per arribar a una transformació feminista de les nostres ciutats.**

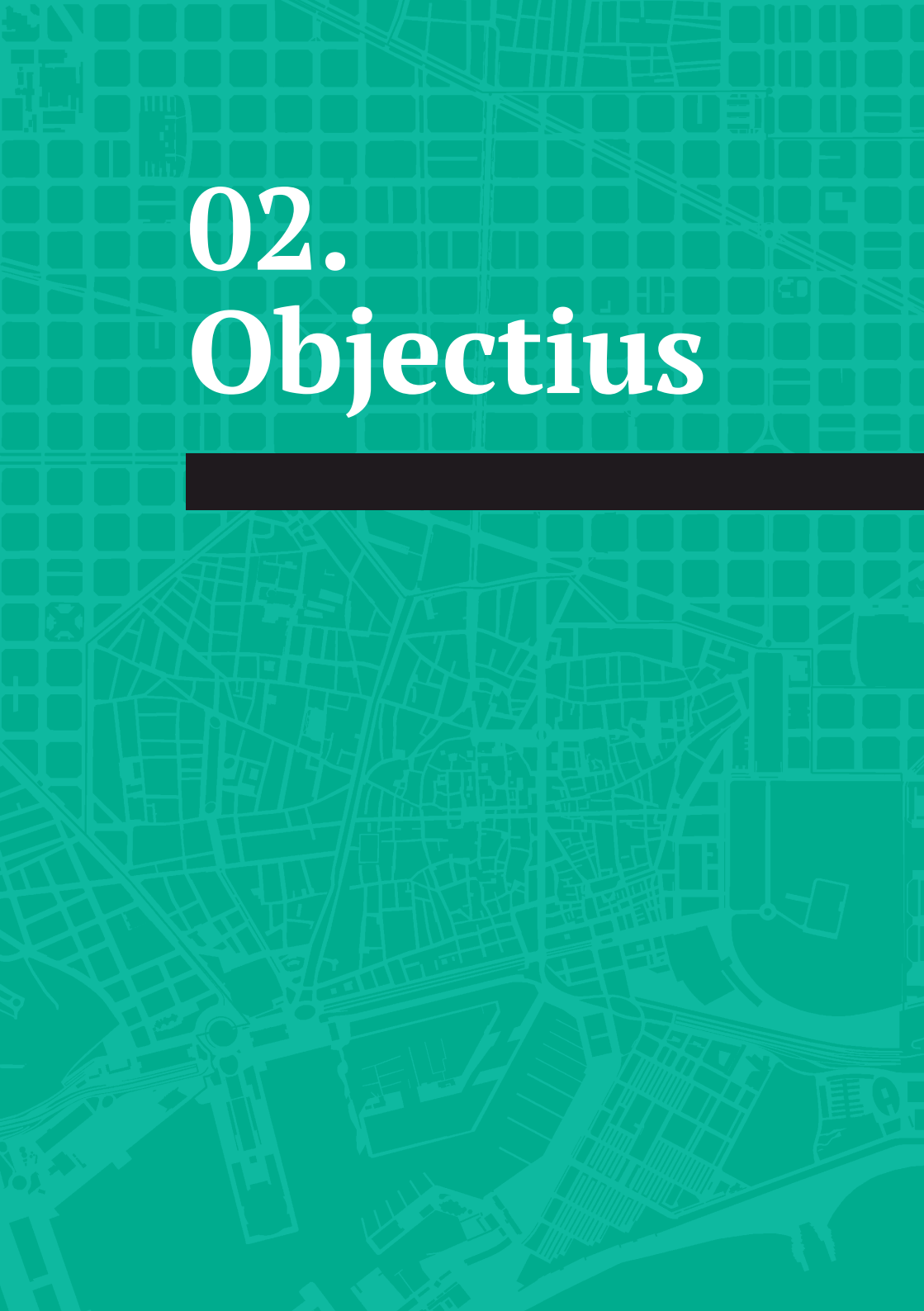
Les administracions públiques, **com a òrgans redistribuidors de recursos, tenen una gran responsabilitat i una posició de privilegi per fer avançar la igualtat de gènere en aquesta qüestió.** Tal com recull la Mesura de Govern La transversalitat de gènere a l’Ajuntament de Barcelona, cal prioritzar l’àmbit de la política econòmica *“per ser aquest un àmbit tradicionalment poc sensible a la perspectiva de gènere i per l’alt impacte que té en la distribució dels recursos materials en la població”.*

Des d'aquest punt de vista, el quadern pretén ser una aportació al debat i a la construcció col·lectiva de coneixement, i proporcionar eines que poden resultar útils a altres administracions. Igualment, s'ha de concebre el quadern com una proposta metodològica viva i revisable, que de ben segur veurà modificacions i millores futures.

El text té un caràcter eminentment pràctic i incorpora molts exemples reals extrets de les avaluacions d'impacte de gènere portades a terme en el si de l'Ajuntament de Barcelona en el període 2016-2018. Aquesta inclusió d'exemples, a més d'una vocació pedagògica, busca, també, contribuir a la transparència i la rendició de comptes sobre les actuacions que s'estan implementant en el consistori.

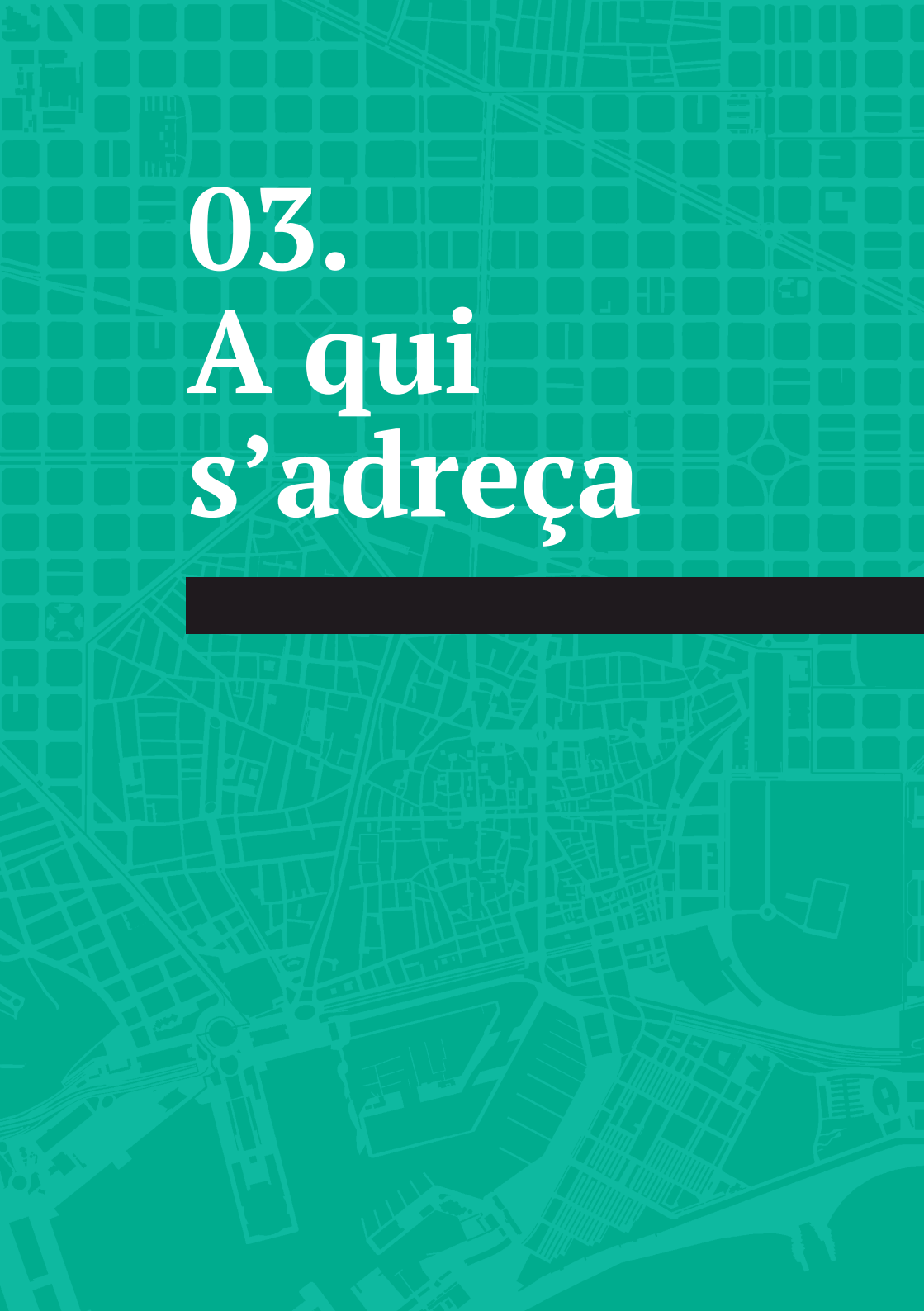
El quadern metodològic s'estructura de la manera següent: primer, es delimiten els objectius i el públic destinatari. A continuació, es presenten elements clau de l'avaluació d'impacte de gènere comuna per a l'anàlisi de la política econòmica. En els apartats cinquè i sisè es descriuen les metodologies específiques del pressupost i de la fiscalitat. Finalment, es plantegen els reptes de futur, s'aporten els recursos per saber-ne més i la bibliografia.

02. Objectius

El quadern té tres objectius principals:

- ↳ **Donar a conèixer la metodologia emprada a l'Ajuntament de Barcelona per avaluar l'impacte de gènere de la política pressupostària i fiscal.**
- ↳ **Facilitar orientacions i eines pràctiques per millorar l'avaluació d'impacte de gènere en la política pressupostària i fiscal.**
- ↳ **Aportar eines analítiques que poden resultar noves en àmbits on existeix menys experiència acumulada.**

03. A qui s'adreça

El quadern s'adreça sobretot a:

- ↳ **Persones amb responsabilitats directes en l'avaluació d'impacte de gènere de pressupostos i fiscalitat.**
- ↳ **Professionals que participen directament en la gestió dels programes de despesa i en l'elaboració d'ordenances fiscals i preus públics.**
- ↳ **Persones interessades a conèixer els aspectes generals de la metodologia per avaluar l'impacte de gènere de pressupostos i fiscalitat, ja siguin persones que desenvolupin la seva activitat en administracions públiques, en l'àmbit acadèmic i investigador, i en entitats i col·lectius vinculats amb l'economia feminista, entre altres.**

04. L'avaluació de l'impacte de gènere

El contingut del quadern inclou dos àmbits diferenciats, el de les despeses i el dels ingressos del consistori, canalitzats a través del **pressupost i la fiscalitat**. En el pressupost, l'avaluació d'impacte de gènere se centra a analitzar diferents programes de despesa corrent, mentre que la política fiscal posa el focus en l'anàlisi dels tributs (regulats en les ordenances fiscals) i dels preus públics.

Per avaluar l'impacte de gènere, la metodologia general és comuna a aquests dos àmbits, però existeixen especificitats per a cada un d'aquests. D'acord amb això, al final d'aquest apartat s'exposa l'estructura general i comuna per a l'avaluació d'impacte de gènere a l'Ajuntament de Barcelona, i, després, a l'Apartat 5, es presenta la metodologia detallada i adaptada al cas del pressupost, i, a l'Apartat 6, la dedicada als instruments de política fiscal.

A l'efecte de poder avaluar l'impacte de gènere de projectes de pressupostos i instruments de política fiscal, a continuació es conceptualitza què és l'impacte de gènere i què són els informes d'impacte de gènere.

L'avaluació d'impacte de gènere pretén fer visible que les normes i les polítiques públiques no són neutres al gènere, i que tenen un impacte diferent en dones i homes, tot i que això no estigués previst ni es desitgés. Tractar igual a qui parteix d'una situació de desigualtat equival, a la pràctica, a la reproducció d'aquesta desigualtat. Per això, les polítiques pensades per a la població en general no solen ser neutres, sinó cegues pel que fa al gènere.

Així, l'avaluació d'impacte de gènere pretén “estimar els diferents efectes (...) de qualsevol política o activitat sobre temes específics en termes d'igualtat de gènere” (Comissió Europea, 2009).

Quant als seus orígens, l'any 1994, la Divisió Holandesa d'Igualtat va aplicar l'impacte de gènere a l'avaluació de polítiques públiques i, posteriorment, el 1997, la Comissió Europea va destacar l'avaluació de l'impacte de gènere com una de les mesures fonamentals per integrar la perspectiva de gènere en els diferents àmbits d'actuació de les polítiques públiques.

En revisar una normativa o política, cal tenir en compte la diferència entre fer-ne una anàlisi de gènere i fer-ne una anàlisi de l'impacte de gènere. La referència a l'impacte implica una anàlisi dels efectes que

té en termes de desigualtats, bretxes, accés a recursos, etcètera, no només d'aspectes com l'ús inclusiu del llenguatge o la desagregació de dades per sexe. Per exemple, un programa pot tenir un disseny sensible al gènere perquè ha desagregat dades per sexe i ha identificat desigualtats i, no obstant això, tenir com a efecte un agreujament d'aquestes desigualtats. Així, es pot dir que aquest programa ha incorporat una certa perspectiva de gènere, però el seu impacte de gènere ha resultat negatiu.

Tot i que l'impacte de gènere fa referència a resultats¹ (efectes, conseqüències), se'n pot fer una estimació prèvia, és a dir, abans (*ex ante*) de l'aprovació i implementació de la normativa o política. En particular, el document que recull aquesta estimació prèvia rep el nom d'*informe d'impacte de gènere*.

Un informe d'impacte de gènere és un document que acompanya els projectes normatius i de polítiques públiques, i en què es fa una avaluació prospectiva (és a dir, prèvia i estimada) del seu impacte en funció del gènere, amb l'objecte d'identificar i prevenir la producció, el manteniment o l'increment de les desigualtats de gènere, i presenta propostes de modificació del projecte.

En un informe d'impacte de gènere, doncs, s'analitzen les necessitats pràctiques d'ambdós sexes, les diferents situacions de partida i els potencials efectes diferencials que es poden derivar de l'aplicació de les propostes polítiques.

Si bé per a l'estimació de l'impacte es pot usar informació de naturalesa qualitativa, el contingut ha de tendir a traduir-se finalment en indicadors mesurables i comparables quantitativament (números, percentatges, ràtios, etcètera).

1. En l'àmbit de l'avaluació de polítiques públiques se sol diferenciar entre resultats (outputs) i impactes (outcomes). S'entén que els segons fan referència a efectes més substantius, a llarg termini i atribuïbles a la política pública mitjançant una rigorosa metodologia.

Pel que fa a la tipologia de normatives i polítiques públiques susceptibles d'incorporar una avaluació de gènere, aquesta és ben diversa, incloent-hi àmbits com l'espai públic, la mobilitat, la participació ciutadana, l'oferta cultural, i com és el cas aquí, els pressupostos i la fiscalitat.

La metodologia d'avaluació de l'impacte de gènere que es presenta a continuació **té una estructura general i comuna**. Com mostra el diagrama següent, hi ha una primera part introductòria, en què es presenten les característiques més rellevants del projecte que s'ha de revisar. La segona part constitueix el cor de l'avaluació, i, en aquesta, s'hi desglossen els diferents àmbits i criteris d'anàlisi de l'impacte de gènere, tant de l'àmbit social sobre el qual el projecte intervé, com del mateix projecte i dels resultats esperats. Finalment, i d'acord amb la valoració d'aquests diversos aspectes, a la tercera part es du a terme una valoració global de l'impacte de gènere del projecte, que pot ser reproductor o transformador de desigualtats.

Quant a la valoració global de l'impacte de gènere, es fa de manera graduada: si s'estima que és un projecte reproductor de desigualtats s'especifica si tindrà un impacte lleugerament negatiu o molt negatiu; i si es considera que és un projecte transformador de desigualtats, s'especifica si tindrà un impacte lleugerament positiu o molt positiu.

Finalment, convé remarcar que si l'impacte de gènere es valora com a reproductor de desigualtats, els òrgans responsables del projecte revisat hauran de lliurar *“un informe justificatiu a la Comissió de Seguiment del Reglament, que inclogui un pla temporalitzat per revertir els efectes negatius de la seva aplicació”* (Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona, 2018).

05. Metodologia d'avaluació de l'impacte de gènere del pressupost

Aquest apartat descriu la metodologia aplicada a l'Ajuntament de Barcelona per avaluar l'impacte de gènere del pressupost. La metodologia següent ens permet conèixer si la despesa té incidència en la igualtat de gènere, és a dir, si és reproductora o transformadora de desigualtats.

Les despeses d'un pressupost públic es classifiquen en tres tipus, despeses corrents, d'inversió i financeres, tal com mostra la taula següent. **Aquesta anàlisi d'impacte de gènere se centra en alguns capítols de despesa corrent**, ja que (enfront la despesa d'inversió o financera) representa la part més gran del pressupost de l'administració.²

CAPÍTOLS DE DESPESA CORRENTS

S'INCLOU EN L'ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE?

Capítol 1: Despeses de personal (fa referència a l'import total que es gasta en el conjunt de persones treballadores municipals contractades de manera directa).

Si, però per les seves característiques l'anàlisi d'impacte de gènere es du a terme mitjançant una metodologia que no es descriu en aquest quadern. En aquest cas, s'estudia, d'una banda, la despesa total que l'Ajuntament destina a homes i dones, per veure quines diferències hi ha entre el pressupost global que es destina anualment a les dones de l'organització respecte dels homes. I, de l'altra, les diferències salarials entre dones i homes per mitjà de la bretxa salarial, que permet detectar desigualtats i possibles situacions de discriminació que es poden estar produint per raó de gènere.

Capítol 2: Despeses en béns i serveis corrents (es refereix a la compra de béns o la contractació de serveis que no signifiquin un increment de capital o del patrimoni públic).

Si, se'n fa l'anàlisi d'impacte de gènere a través de la metodologia que es presenta en aquest quadern.

Capítol 3: Despeses financeres (comprèn els interessos i no l'amortització del deute).

No, a causa de les seves característiques.

Capítol 4: Transferències corrents (preveu les transferències a altres entitats i les subvencions i ajuts ja siguin per finançar uns serveis determinats o no).

Si, se'n fa l'anàlisi d'impacte de gènere a través de la metodologia que es presenta en aquest quadern.

Capítol 5: Fons de contingència (destinat a atendre modificacions de crèdit per cobrir necessitats inajornables de caràcter no discrecional).

No, a causa de les seves característiques.

2. Les despeses de capital (inversions) també tenen un impacte de gènere important i mereixen un estudi detallat, però moltes inversions impliquen un període d'execució molt llarg i és freqüent l'ajust i reperiodificació al llarg de l'exercici. No és gaire significatiu l'estudi d'impacte de gènere del pressupost inicial, ja que pot ser força diferent del finalment liquidat.

CAPÍTOLS DE DESPESA DE CAPITAL	S'INCLOU EN L'ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE?
Capítol 6: Inversions reals (es refereix a les inversions directes que fa l'Ajuntament i que formen part del seu patrimoni).	No.
Capítol 7: Transferències de capital (preveu les transferències a altres entitats i les subvencions per finançar només inversions).	No.
CAPÍTOLS DE DESPESA FINANCERA	S'INCLOU EN L'ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE?
Capítol 8: Actius financers (es refereix a la despesa per adquirir actius financers com ara accions d'una empresa, o bé per constituir dipòsits o fiances).	No.
Capítol 9: Passius financers (es refereix a la despesa per amortitzar deute, com ara els préstecs).	No.

Atès que l'Ajuntament de Barcelona, com a administració pública, organitza i gestiona el seu pressupost en programes de despesa, la metodologia d'anàlisi d'impacte de gènere que es presenta en aquest quadern es du a terme mitjançant els programes de despesa.

Un **programa de despesa** està integrat per un conjunt de béns, serveis i actuacions amb assignació pressupostària que dona resposta a uns objectius polítics establerts. Són els “calaixos” de despesa des d'on es financen polítiques públiques. En el cas de l'Ajuntament de Barcelona, els programes pressupostaris responen a línies estratègiques del Programa d'Actuació Municipal (PAM), que s'elabora a l'inici de cada mandat i estableix les línies prioritàries, els objectius i les actuacions de l'acció del govern. Alguns exemples de programes de despesa són els relatius a atenció a la gent gran, esdeveniments esportius, promoció cultural, estadístiques i estudis municipals, suport a l'ocupació i empresa, neteja viària, seguretat ciutadana, etcètera.

L'avaluació d'impacte de gènere del pressupost a l'Ajuntament de Barcelona segueix els passos que es detallen i descriuen a continuació:

Pas 1. Pertinença al gènere dels programes de despesa.

Pas 2. Identificació i descripció dels programes de despesa.

Pas 3. Vinculació dels programes de despesa amb els objectius programàtics en matèria de gènere de la institució.

Pas 4. Anàlisi de l'impacte de gènere dels programes de despesa.

- 4.1. Diagnòstic de gènere sobre l'àmbit d'actuació
 - 4.2. Incorporació de la perspectiva de gènere
 - 4.3. Previsió de resultats
-

Pas 5. Valoració global de l'impacte de gènere.

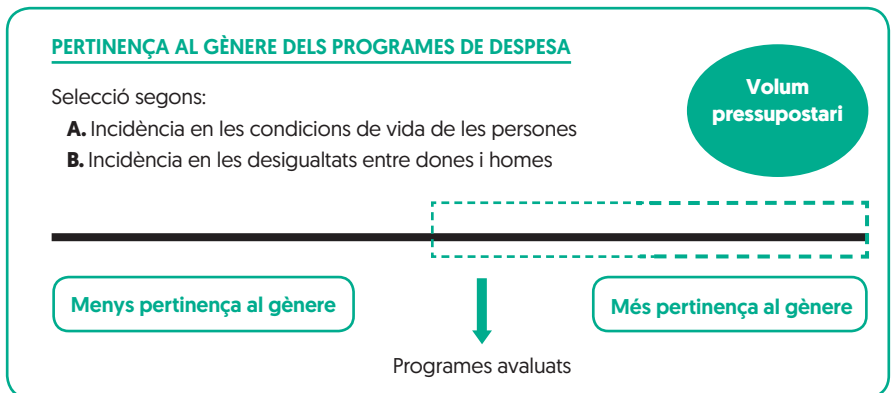
Reproductor de desigualtats (impacte lleugerament negatiu o molt negatiu).
Transformador de desigualtats (impacte lleugerament positiu o molt positiu).

Pas 6. Anàlisi d'impacte de gènere del pressupost global.

Pas 7. Propostes de millora i recomanacions.

Pas 1: Pertinença al gènere

A causa del considerable volum pressupostari de l'Ajuntament de Barcelona, l'anàlisi d'impacte de gènere del pressupost no es du a terme per a tots els programes de despesa, sinó per a aquells amb més pertinença al gènere; és a dir, per als programes que, a priori, poden tenir una incidència més gran tant en les condicions d'existència de dones i homes com en les desigualtats de gènere, tal com mostra el diagrama següent:

Per determinar la pertinença al gènere, doncs, s'utilitzen els criteris següents per valorar cada programa de despesa:

A. En quin grau el programa incideix en les condicions de vida de les dones i els homes.

B. En quin grau el programa incideix en les desigualtats entre les dones i els homes.

Per cada programa, s'assigna un valor entre 1 i 3 (on 1 és baix i 3, alt) a A i B. Els que obtenen valors finals més alts són els que tenen una pertinença més gran al gènere i, per tant, es poden analitzar de manera prioritària.

La selecció del nombre final de programes que convé analitzar també depèn del seu volum pressupostari, ja que en cas d'haver de limitar l'abast de l'anàlisi, a igual pertinença al gènere, es pot optar per seleccionar el programa o programes amb més pressupost. Així, per determinar el conjunt de programes que formaran part de l'anàlisi de manera prioritària, pot ser útil ordenar-los de més a menys pertinença al gènere, i assenyalar l'assignació pressupostària corresponent a cada un. Aleshores, es poden prioritzar els programes amb més pertinença al gènere i, a la vegada, més dotats pressupostàriament.

En determinats casos, addicionalment es pot decidir analitzar, també, programes de despesa que no siguin dels de més pertinença al gènere però que, per consideracions estratègiques, normatives o de context, sigui convenient analitzar. Si és així, cal explicar-ho i justificar-ho.

EXEMPLE El programa de neteja viària, tot i que només es puntua amb un 1 en els dos criteris, té un pressupost molt important i en la Mesura de Govern d'Urbanisme amb Perspectiva de Gènere es convida a incorporar-hi la perspectiva de gènere. Per tant, també s'inclou en l'anàlisi de l'impacte de gènere.

Amb aquesta prioritització prèvia, l'anàlisi d'impacte pot donar resultats clars respecte si els programes són reproductors o transformadors de les desigualtats de gènere. És a dir, s'evita analitzar programes que per una escassa pertinença al gènere ofereixin resultats poc concloents o considerats neutres.

Pas 2: Identificació i descripció dels programes de despesa

A partir de la selecció de programes de despesa, es llisten i descriuen breument per tenir una fotografia global dels que són objecte de l'anàlisi i dels camps relatius al gènere en què cada programa té una incidència potencial. També és útil incorporar-hi el pressupost del programa.

EXEMPLE

Programa	Pressupost	Breu descripció
Atenció a la gent gran	31.974.838,34 euros	Atén les necessitats de les persones grans dependents o en risc d'exclusió sense suport familiar o bé aquelles que, tot i tenir família, necessiten atencions de cura.
Arts escèniques i música	18.169.551,33 euros	S'encarrega de la creació i la gestió artística del Festival Grec i de donar suport a entitats que programin arts escèniques a la ciutat.

Pas 3: Vinculació dels programes de despesa amb els objectius programàtics en matèria de gènere de la institució

Tenint en compte que els poders públics han de disposar de plans de polítiques de gènere,³ és important relacionar els programes de despesa seleccionats amb els objectius que es plantegen des de les polítiques de gènere vigents a la institució (a través dels seus plans d'igualtat de gènere, de polítiques de dones, de polítiques de gènere, etcètera). Aquestes descripcions són pertinents per avaluar de quina diagnosi es disposa pel que fa a les diferències i les desigualtats de gènere presents a l'àmbit d'actuació de cada programa. En el cas de l'Ajuntament de Barcelona, els programes de despesa es relacionen amb els objectius establerts en el Pla per la Justícia de Gènere (2016-2020).

3. Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, i Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

EXEMPLE**Programa****Atenció a la gent gran****Objectius de gènere (Pla per la Justícia de Gènere)**

Augmentar els recursos públics de provisió de cures i fomentar la corresponsabilitat dels agents que hi estan implicats (llars, comunitat, organitzacions públiques i privades i Administració pública).

Arts escèniques i música Potenciar la creació de les dones amb una perspectiva de gènere.

Pas 4: Anàlisi de l'impacte de gènere dels programes de despesa

En aquest quart pas, per cada programa de despesa s'estudien tres elements: el diagnòstic de gènere, l'anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere i la previsió de resultats.

A fi de disposar de la informació necessària per aquesta anàlisi s'ha creat un instrument específic que s'ha integrat en el procés d'elaboració del projecte de pressupost municipal: **la memòria de programa amb perspectiva de gènere**.

En el procés d'elaboració del pressupost, anualment s'envia una fitxa de pressupost executiu (anomenada *memòria de programa*) a cada responsable d'un programa de despesa, que l'han d'omplir per retre comptes de com preveuen distribuir la seva despesa i resumir l'activitat prevista (objectius polítics als quals respon, accions i productes, pressupost assignat, indicadors, etcètera). L'estructura i el contingut de les memòries de programa no recullen, per defecte, informació que sigui rellevant des de la perspectiva de gènere. Així doncs, s'ha elaborat una memòria de programa amb perspectiva de gènere, replicant l'estructura de la memòria estàndard. És la que es presenta al quadre següent.

EXEMPLE

APARTATS DE LA MEMÒRIA DE PROGRAMA AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE

0. Informació descriptiva del programa amb perspectiva de gènere.

Dades identificatives del programa i de la pertinença al gènere.

1. El programa té en compte el gènere?

Descripció breu de la manera en què el programa contribueix a l'equitat de gènere, a partir de la identificació de quines diferències i desigualtats de gènere hi ha en l'àmbit del programa i quins aspectes s'estan treballant en aquest sentit.

“Les dones tenen més esperança de vida, però més problemes crònics de salut que els homes. Es continua incorporant la visió de gènere en els programes de promoció de la salut i es prioritza l'acció en àmbits que afecten més les dones, com els problemes de salut mental, les patologies de sensibilització central o la cura de familiars malalts. Es continua l'impuls de l'estratègia de salut sexual i reproductiva des de la visió dels drets sexuals”

2. Quines accions es prendran per fomentar l'equitat? I amb quin pressupost?

Accions desenvolupades en el marc del programa, amb pressupost assignat, i que incideixin en el foment de l'equitat o bé en la visibilització de les desigualtats de gènere. Poden ser accions destinades a dones per afavorir l'equitat, orientades a revertir l'imaginari sexista, etcètera.

Campanya informativa sobre l'avortament [€]

Línia de convocatòria ordinària de subvencions pel foment del programa Respir en les famílies amb persones amb diversitat funcional [€] [Justificació: Generalment, les persones que tenen cura d'altres persones dependents són dones. Facilitar-los temps a través del programa Respir millorarà la seva experiència quotidiana.]

3. Quins indicadors mostren tendència a l'equitat?

Recull d'indicadors del programa que informin en termes generals sobre el seu impacte en la població diana o al territori, el volum d'accions anuals, etcètera. O, concretament, sobre resultats d'algunes de les accions plantejades en el bloc anterior.

Percepció de seguretat a la via pública, per sexe

% d'autobusos accessibles

Nombre de persones usuàries d'un programa, per sexe

Nombre de persones que reben ajuts a la pràctica esportiva fora de l'horari escolar

4. Espai per a possibles observacions.

Anualment, aquesta memòria s'envia a les unitats gestores dels programes de despesa seleccionats per l'anàlisi de l'impacte de gènere conjuntament amb la memòria de programa habitual, de manera que cada persona o equip gestor emplena la memòria de programa genèrica i la memòria amb perspectiva de gènere. Per completar aquesta última, és aconsellable oferir acompanyament que, a l'Ajuntament de Barcelona, es desenvolupa a través de reunions bilaterals entre l'equip que redacta l'informe d'impacte de gènere i el dels programes de despesa. Així mateix, també es faciliten documents de suport, com ara una guia d'acompanyament, molt gràfica i que conté exemples, per emplenar la memòria amb perspectiva de gènere.

ATENCIÓ, REPTÉ! Tot i que actualment l'Ajuntament de Barcelona disposa de dues memòries de programa separades, el repte que es planteja és que en un futur hi pugui haver una única memòria que integri la perspectiva de gènere, de manera que els equips dels programes pressupostaris només hagin d'emplenar una única memòria de programa, a partir de la qual també ja es pugui dur a terme l'anàlisi d'impacte de gènere.

Com dèiem al principi d'aquest apartat, el pas 4 consisteix a desenvolupar tres anàlisis. Són les que es detallen al diagrama següent, juntament amb les fonts d'informació que s'utilitzen per fer-les:

FONTS D'INFORMACIÓ UTILITZADES

Pas 4.1. Diagnòstic sobre l'àmbit d'actuació

- 4.1.A: Presència de dones i homes
- 4.1.B: Accés a recursos
- 4.1.C: Participació en la presa de decisions
- 4.1.D: Normes socials i valors

- Estadística.
- Diagnòstic extretes del pla de gènere de la institució o d'altres plans i programes rellevants.

Pas 4.2. Incorporació de la perspectiva de gènere

- 4.2.A: Visibilització de diferències
- 4.2.B: Visibilització de desigualtats
- 4.2.C: Propostes d'actuació amb pressupost

- Memòria del programa de despesa amb perspectiva de gènere.
- Trobades bilaterals amb responsables de programes de despesa.

Pas 4.3. Previsió de resultats

- 4.3.A: Presència de dones i homes
- 4.3.B: Accés a recursos
- 4.3.C: Participació en la presa de decisions
- 4.3.D: Normes socials i valors
- 4.3.E: Es contribueix als objectius del pla?

- Memòria del programa de despesa amb perspectiva de gènere.
- Trobades bilaterals amb responsables de programes de despesa.

Pas 4.1. Diagnòstic de gènere sobre l'àmbit d'actuació de cada programa de despesa

La diagnosi sobre l'àmbit d'intervenció de cada programa de despesa es basa en dades estadístiques i diagnosis anteriors contingudes al pla de gènere de la institució o d'altres plans i programes rellevants per a cada àmbit. A l'Ajuntament de Barcelona, principalment es tenen en compte els diagnòstics del Pla per la Justícia de Gènere (2016-2020) i de l'Estratègia contra la feminització de la pobresa i la precarietat (2016-2024) i els informes de condicions de vida de les dones de la ciutat.

El diagnòstic consisteix a determinar, per cada programa de despesa, si en el seu camp d'actuació hi ha desigualtats entre dones i homes en els quatre ítems següents:

4.1.A: **Presència de dones i homes.** Hi ha diferències en la presència de dones i homes en l'àmbit d'actuació?

EXEMPLE En l'àmbit d'actuació del programa de gestió i promoció de l'esport, les dades estadístiques mostren que la pràctica esportiva és més freqüent entre els nois que entre les noies, i aquesta diferència s'accentua pel que fa a la participació en jocs esportius escolars, en què les noies representen poc més d'un terç de les persones participants.

4.1.B: **Accés als recursos.** Com es distribueixen els recursos entre dones i homes en l'àmbit d'actuació? Els recursos s'entenen en sentit ampli, tenint en compte diners, salut, educació, temps, habitatge, informació, etcètera.

EXEMPLE En l'àmbit del programa de seguretat ciutadana, les dades mostren que hi ha una forta masculinització dels cossos policials i una presència molt reduïda de dones en tots els nivells del cos i, per tant, també, en les posicions de més responsabilitat. Així, s'observa una desigualtat en l'accés de les dones a ocupacions de més responsabilitat, poder, reconeixement, retribució, etcètera.

4.1.C: **Participació en la presa de decisions.** Les dones participen igual que els homes en la presa de decisions relacionades amb l'àmbit del programa de despesa?

EXEMPLE En l'àmbit del programa de relació amb la ciutadania i les entitats, les dades estadístiques mostren diferències en el nivell de participació tant institucional com no institucional entre dones i homes; aquests últims són els qui més participen en aquests espais.

4.1.D: **Normes socials i valors.** Hi ha normes socials o valors que condicionen allò que s'atribueix a dones i homes? Quins rols i estereotips de gènere condicionen la situació de les dones i els homes en l'àmbit del programa de despesa?

EXEMPLE En l'àmbit de la cura de persones dependents, pertinent a programes pressupostaris com ara atenció a les persones amb discapacitat o atenció a la gent gran, les dades mostren que les dones són les principals responsables del treball de cura, rol reforçat per l'existència d'estereotips de gènere i per l'imaginari social que atribueix a les dones de manera pràcticament exclusiva aquesta responsabilitat.

Un cop fixada la diagnosi per cada programa, i per poder sistematitzar-la, és útil fer una taula que inclogui els programes de despesa i assenyali si hi ha desigualtats en cada un dels quatre àmbits estudiats. Quan es detectin desigualtats en un àmbit es marcarà un símbol d'aprovació (✓), quan no hi hagi desigualtats, una creu (x), i quan no es disposi de dades o informació al respecte, un ∅.

EXEMPLE

	A	B	C	D
Mobilitat	✓	✓	∅	✓
Promoció de les dones	✓	✓	✓	✓

Pas 4.2. Anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en cada programa de despesa

En aquest segon pas, s'analiza en quin grau els programes de despesa tenen incorporada la perspectiva de gènere. Per avaluar-ho, es tenen en compte tant les memòries de programa amb perspectiva de gènere com les trobades bilaterals amb les persones responsables dels programes. Per cada programa de despesa s'analiza si aquest:

4.2.A: **Visibilitza diferències.** És a dir, descriu o fa ús de dades desagregades per sexe que permeten identificar les diferències entre dones i homes en l'àmbit del programa.

4.2.B: **Visibilitza desigualtats.** O sigui, si les diferències que mostren les dades s'analitzen en clau de gènere i identifiquen les desigualtats entre dones i homes en l'àmbit en qüestió.

4.2.C: **Fa propostes d'actuacions** per revertir aquestes desigualtats.

4.2.D: **Destina pressupost a cada actuació** per l'equitat, i quina quantitat d'euros.

EXEMPLE

El programa de promoció i protecció de la salut parteix del reconeixement que les dones, tot i que tenen més esperança de vida que els homes, pateixen més problemes crònics de salut que ells. Es reconeix que les dones, pel fet de ser les principals cuidadores de familiars malalts, tenen més problemes de salut derivats d'aquesta circumstància. Es preveu una actuació dotada de recursos per desplegar estratègies i programes de suport a cuidadores i afectades per malalties cròniques. Per tant, incorpora la perspectiva de gènere donant resposta als quatre ítems analitzats.

El programa de mercats, proveïments i llotges incorpora en la descripció com afectarà les dones l'estratègia de modernització dels mercats, i apunta que més del 50% de les titulars de comerços són dones, les quals veuran com milloren les seves condicions de treball, seguretat i confort. També es destinen accions i pressupost a crear, dins dels mercats, espais de cura per a nadons i de lleure per a la infància, de manera que es reconeix que la majoria de consumidores són dones i que són les principals responsables de les feines de cures. Amb aquestes actuacions, a més, s'assumeix la responsabilitat pública de la provisió de la cura. Es tracta, doncs, d'un programa que incorpora la perspectiva de gènere, ja que compleix els quatre ítems analitzats.

De nou, el resultat de l'anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en els programes de despesa es pot sistematitzar en una taula i una llista de verificació pels quatre ítems estudiats.

EXEMPLE

	A	B	C	D
Promoció i protecció de la salut	☑	☑	☑	€
Mercats, proveïments i llotges	☑	☑	☑	€

Pas 4.3. Previsió de resultats

Sobre la base de l'anàlisi feta en les seccions anteriors, aquest tercer pas consisteix a estimar si amb l'execució de cada programa de despesa s'espera que es transformin de manera efectiva les desigualtats de gènere detectades. Es tracta de valorar si, amb l'aplicació del programa, d'una banda, es millorarà la situació de les dones en els quatre àmbits analitzats en el diagnòstic i, de l'altra, es contribuirà al compliment dels objectius de gènere de la institució.

L'estimació de resultats es farà mitjançant els indicadors previstos a la memòria de programa amb perspectiva de gènere, que es completen amb els valors reals de l'any anterior, els previstos per a l'any en curs i els esperats per a l'exercici pressupostari següent.

Concretament, per cada programa de despesa cal avaluar si els indicadors mostren que:

4.3.A: Millora l'equilibri de dones i homes en l'àmbit d'actuació.**EXEMPLE**

El programa de formació d'adults treballa per facilitar la finalització d'estudis obligatoris a persones adultes. Un dels seus indicadors és el de nombre d'alumnes, el qual preveu l'augment de l'alumnat femení i una petita reducció de l'alumnat masculí. Tot i que les dones, en conjunt, tenen major formació que els homes, també són majoria entre la població sense estudis, de forma que aquest programa millora la seva presència en aquest nivell formatiu.

4.3.B: **Millora l'accés als recursos per part de les dones (esfera econòmica o material).**

✓ **EXEMPLE** El programa de funcionament d'escoles bressol municipals preveu augmentar el nombre d'espais familiars i, per tant, de persones usuàries d'aquests equipaments. Segons els indicadors, s'espera que tant les dones (principals usuàries) com els homes augmentin l'accés a aquest recurs de criança i suport a les famílies. L'accés a aquests espais permet a mares i pares obtenir informació i suport a la criança per part de professionals i fer xarxa amb altres famílies i professionals, entre altres. A més, és un recurs que afavoreix la corresponsabilitat.

4.3.C: **S'afavoreix la participació de les dones en la presa de decisions (esfera política o participativa).**

✓ **EXEMPLE** El programa de seguretat ciutadana incorpora un indicador sobre el tant per cent de dones en càrrecs de comandament de la policia local, que es preveu que augmenti. Amb un augment de la presència de dones en càrrecs de comandament es millora la seva participació en la presa de decisions, en tant que formen part d'espais de presa de decisió.

4.3.D: **S'esperen canvis en les normes socials i valors (esfera ideològica o cultural).**

✓ **EXEMPLE** El programa de suport a l'ocupació i l'empresa organitza la Jornada Fem Talent, adreçada a visibilitzar el talent femení a partir de la promoció de la ciència, la tecnologia, l'emprenedoria i la innovació entre les dones i del foment de la igualtat en aquests camps. Un dels indicadors que planteja el programa és el número de persones participants a la jornada, que preveu augmentar tant el número de dones (que són majoria) com el d'homes. Així, l'esmentada jornada, amb la visibilització i el foment de les vocacions científiques i tecnològiques entre les dones contribueix a canviar l'imaginari social.

4.3.E: **Es contribueix als objectius de gènere.**

✓ **EXEMPLE** El programa d'estadístiques i estudis municipals genera i analitza informació estadística i d'opinió de l'Ajuntament i la ciutat, segregant les dades per sexe i donant compte de les diferències entre dones i homes en termes retributius, de valoració de serveis, etcètera. Així, contribueix a l'objectiu fixat al Pla per la Justícia de Gènere (2016-2020) de "promoure que tots els sistemes d'informació de l'Ajuntament desagreguin les dades per sexe i les emprin per fer anàlisi de gènere".

Per als ítems A-D, l'anàlisi dels indicadors es farà respecte d' aquells aspectes que en la diagnosi s'ha detectat que hi ha desigualtats de gènere, a fi de determinar si amb l'acció del programa les desigualtats esmentades es transformaran. Quan millori la situació de les dones en l'àmbit d'actuació, es marcarà amb un símbol d'aprovació (✓); quan la situació no millori, amb una creu (x), i quan no s'aportin indicadors o bé no siguin rellevants, amb un ∅.

L'ítem E s'analitzarà en general, a partir del conjunt d'accions i indicadors que aporta cada programa de despesa.

Els resultats de l'anàlisi es poden sistematitzar, de nou, en una taula amb una llista de verificació.

EXEMPLE

	A	B	C	D	E
Funcionament d'escoles bressol municipals	✓	✓	∅	∅	✓
Prevenició de la delinqüència	✓	✓	∅	✓	✓

Pas 5: Valoració global de l'impacte de gènere dels programes

Finalment, i sobre la base de les anàlisis anteriors, es fa la valoració global de l'impacte de gènere dels programes de despesa, a fi de determinar si incideixen en l'eliminació de les desigualtats de gènere, és a dir, si són reproductors o transformadors de desigualtats.

Per fer-ho, s'ha elaborat una taula de verificació. Es marquen amb un punt (•) els aspectes mínims que cal complir per determinar el resultat de l'impacte de gènere (molt negatiu, lleugerament negatiu, lleugerament positiu i molt positiu). La resta d'aspectes són complementaris a l'hora de determinar l'impacte i s'han de tenir en compte per fer propostes de millora i recomanacions finals.

	VALORACIÓ DE L'IMPACTE DE GÈNERE			
	Reproductor de desigualtats		Transformador de desigualtats	
	Molt negatiu	Lleugerament negatiu	Lleugerament positiu	Molt positiu
Pas 4.1. Diagnòstic sobre l'àmbit d'actuació				
Pas 4.2. Incorporació de la perspectiva de gènere				
4.2.A: Visibilització de diferències		●	●	●
4.2.B: Visibilització de desigualtats				●
4.2.C: Propostes d'actuació amb pressupost			●	●
Pas 4.3. Previsió de resultats				●
4.3.A: Presència de dones i homes				Hi ha indicadors que milloren la situació de les dones respecte a les desigualtats detectades en el diagnòstic inicial.
4.3.B: Accés a recursos				
4.3.C: Participació en la presa de decisions				
4.3.D: Normes socials				
4.3.E: Es contribueix als objectius del pla?				●

EXEMPLE

El programa de seguretat ciutadana es planteja corregir la forta masculinització que hi ha al cos de policia local i dur a terme accions per fomentar l'equitat de gènere dins del cos. Així, identifica que hi ha diferències i desigualtats en l'accés al cos policial, defineix actuacions amb pressupost encaminades a corregir aquestes desigualtats (per exemple, barems diferenciats per sexe a les proves físiques o comunicació no sexista) i presenta indicadors d'augment del tant per cent de dones en càrrecs de comandament. Finalment, contribueix als objectius programàtics de gènere a través de la lluita contra la segregació horitzontal i vertical. Per tant, es tracta d'un programa transformador de desigualtats, amb un impacte molt positiu.

Un cop determinat l'impacte de gènere de cada programa de despesa, és útil llistar-los segons si són transformadors o reproductors de desigualtats. Així mateix, és convenient, a fi de facilitar la comprensió i aplicació de millores en els programes, justificar els motius que han portat a considerar els programes reproductors de desigualtats.

Pas 6: Anàlisi d'impacte de gènere del pressupost global

Finalment, **els resultats de l'avaluació de l'impacte de gènere de cada programa de despesa s'analitzaran de manera agregada, a fi de determinar l'impacte de gènere del pressupost analitzat de manera global.** Orientativament, es dona resposta a les qüestions següents:

↳ Quins programes són transformadors i reproductors de desigualtats de gènere (i amb quin impacte)?

↳ Quin pressupost es destina als programes transformadors i reproductors de desigualtats de gènere (i amb quin impacte)?

↳ Quines actuacions plantegen els programes per aconseguir l'equitat?

↳ Quina quantitat del pressupost de cada programa es destina a aquestes actuacions per aconseguir l'equitat?

↳ Quines actuacions i quina quantitat del pressupost estudiat es destina directament i indirectament a l'equitat?

Per respondre a aquestes qüestions es poden dur a terme les anàlisis següents, que convé acompanyar de taules i gràfics:

- Quantitat i proporció (%) de programes de despesa que són transformadors i reproductors de desigualtats. I en aquestes dues categories, la proporció segons el seu impacte (molt negatiu o lleugerament negatiu en el cas dels reproductors de desigualtats i lleugerament positiu i molt positiu en el cas dels transformadors de desigualtats).
- Quantitat econòmica i tant per cent de pressupost analitzat que és transformador i reproductor de desigualtats (i amb quin impacte).
- Comparativa de les dues anàlisis anteriors, a fi de veure si la proporció que contenen els programes en nombre o en assignació pressupostària té el mateix pes.
- Tant per cent de programes i pressupost transformadors i reproductors de desigualtats segons els eixos o àmbits del pla de gènere de la institució.
- Quantitat econòmica i tant per cent de programes de despesa que tenen projectada alguna o algunes accions per l'equitat, segons si és imputació total o parcial.

Imputació total a l'equitat de gènere: programes pressupostaris amb accions íntegrament dedicades a l'equitat. Per exemple, el taller per a dones reagrupades i els tallers grupals Mares i Pares, dins del programa d'atenció a la immigració i a persones refugiades.

Imputació parcial a l'equitat de gènere: programes que disposen d'accions que tenen en compte el gènere, però de les quals no es coneix quina part del pressupost s'hi destina exclusivament. Per exemple, en el programa de foment del creixement econòmic i sectors estratègics es preveu una acció relativa a la Fundació MWC, que inclou un estudi d'impacte amb perspectiva de gènere i accions per fomentar les vocacions tecnològiques amb perspectiva de gènere.

- Pressupost assignat i nombre de les accions destinades a l'equitat, segons si són directes o indirectes.

Accions directes: iniciatives orientades exclusivament a revertir les desigualtats entre dones i homes. Per exemple, la provisió d'una renda per a dones monoparentals que completi la seva pensió, com és el cas d'una de les accions del programa de serveis socials bàsics.

Accions indirectes: iniciatives orientades a polítiques que indirectament afecten les dones i els seus rols de gènere. Per exemple, polítiques de temps o de cures, que afecten les dones en tant que tenen assignat socialment el rol de provisió de la cura. És el cas de les accions del programa de mercats, proveïments i llotges, que preveuen espais municipals dirigits a la cura d'infants.

- Pressupost assignat i nombre de les accions per afavorir l'equitat, segons a quin van dirigides (ciutadania, grups de persones o a la mateixa administració).

- Pressupost assignat i nombre de les accions per afavorir l'equitat, segons a quin grup de persones van dirigides (dones, gent gran, persones en risc d'exclusió, etcètera).

Pas 7: Propostes de millora

Sobre la base de les anàlisis desenvolupades i dels resultats obtinguts, finalment es fan recomanacions que permetran que els diversos programes de despesa millorin la incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny i l'execució de les accions.

EXEMPLE En el cas de programes com el de mobilitat, una proposta de millora és la incorporació de sistemes d'informació que permetin visibilitzar les possibles desigualtats de gènere.

06. Metodologia d'avaluació de l'impacte de gènere de fiscalitat

Aquest apartat exposa la metodologia usada per elaborar informes d'impacte de gènere dels tributs i preus públics de l'Ajuntament de Barcelona.

D'entrada, i en relació amb les conceptualitzacions, resulta pertinent fer les distincions següents:

TRIBUTS	IMPOSTOS	Tributs exigits per actes que posen de manifest la capacitat econòmica de les persones (exemple: impost sobre béns immobles).
	TAXES	Tributs exigits per ús privatiu del domini públic o prestació de serveis públics que no siguin de sol·licitud voluntària o no es prestin pel sector privat (exemple: taxa de clavegueram, inclosa en el rebut de l'aigua).
PREUS PÚBLICS		Contraprestacions dineràries per la prestació de serveis de sol·licitud voluntària o per la realització d'activitats en igualtat de condicions amb el sector privat (exemple: preus públics d'instal·lacions esportives municipals).

Feta la distinció conceptual, és rellevant diferenciar, també, l'anàlisi de tributs i l'anàlisi de preus públics, d'acord amb la seva regulació i implicacions. D'una banda, els tributs s'aproven en sessió plenària del Consell Municipal a través d'Ordenances Fiscals, mentre que els preus públics s'aproven a través d'acords de la Comissió de Govern (això és així en el cas de Barcelona per aplicació de la Carta Municipal). D'altra banda, els tributs representen un volum econòmic més alt que els preus públics, però s'hi té una menor capacitat d'incidència a través de les competències municipals (especialment en el cas dels impostos). En algun aspecte sí que coincideixen: en tots dos casos, és preceptiva l'elaboració d'un informe d'impacte de gènere previ a la seva aprovació, per disposició del Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona (2018).

	Instància d'aprovació	Mecanisme d'aprovació	Volum econòmic (pressupost 2018)	Capacitat d'incidència municipal	Informe d'impacte de gènere
TRIBUTS (impostos i taxes)	Consell Municipal	Ordenances fiscals	47% dels ingressos corrents (*)	Menor	Obligatori
PREUS PÚBLICS	Comissió de Govern	Acord	1% dels ingressos corrents	Major	Obligatori

(*) En els impostos no s'ha considerat la cessió dels impostos estatals (IRPF, IVA, impostos especials)

Quant a la tipologia i exemples d'aquests instruments fiscals, a l'Ajuntament de Barcelona els més rellevants són els següents:

IMPOSTOS	Impost sobre béns immobles (IBI), impost sobre vehicles de tracció mecànica (IVTM), impost sobre activitats econòmiques (IAE), impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana (plusvàlues), impost sobre construccions, instal·lacions i obres.
TAXES	Taxes per serveis generals, taxes per ús privatiu del domini públic (guals, terrasses), taxes per serveis de prevenció, extinció d'incendis i salvament, taxes per serveis urbanístics, taxes de clavegueram, taxes de mercats, taxes per a l'estacionament regulat de vehicles a la via pública, taxes per serveis culturals, etcètera.
PREUS PÚBLICS	Preus públics de sectors (atenció domiciliària, centres oberts, residències per a persones amb discapacitat, educació ambiental, famílies cuidadores, àpats per a gent gran...), preus públics d'equipaments de districte (centres cívics, casals de barri, casals infantils, ludoteques, casals de gent gran...), preus públics d'instal·lacions esportives municipals, preus públics d'escoles bressol, entre altres.

Per analitzar els tributs i preus públics de l'Ajuntament de Barcelona, l'avaluació d'impacte de gènere segueix el procediment següent:

Pas 1. Descripció del projecte de tribut o preu públic per revisar.

Pas 2. Vinculació amb objectius programàtics i disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere.

Pas 3. Anàlisi d'aspectes formals i metodològics.

3.1. Ús inclusiu i no sexista del llenguatge

3.2. Participació de grups de dones o feministes

Pas 4. Anàlisi d'impacte de gènere.

4.1. Diagnòstic de gènere sobre l'àmbit d'actuació:

- Presència de dones i homes en l'àmbit d'actuació
- Accés a recursos (esfera econòmica o material)
- Normes socials i valors (esfera ideològica o cultural)

4.2. Anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en el projecte:

- Visibilitza diferències?
- Visibilitza desigualtats?
- Conté elements per revertir desigualtats?

4.3. Previsió de resultats:

- A.** Presència de dones i homes en l'àmbit d'actuació
 - B.** Accés a recursos (esfera econòmica o material)
 - C.** Normes socials i valors (esfera ideològica o cultural)
 - D.** Contribució a objectius del Pla de ciutat de polítiques de gènere
 - E.** Compliment de disposicions normatives
-

Pas 5. Valoració a càrrec d'organitzacions feministes, entitats de dones, etcètera (si escau).

Pas 6. Valoració global de l'impacte de gènere:

- Reproductor de desigualtats (impacte lleugerament negatiu o molt negatiu).
 - Transformador de desigualtats (impacte lleugerament positiu o molt positiu).
 - No es pot determinar.
-

Pas 7. Propostes de millora i recomanacions.

A continuació es desenvolupa el contingut dels passos que s'acaben d'exposar:

Pas 1. Descripció del projecte de tribut o preu públic per revisar.

En aquesta secció es presenten les principals dades identificatives i les característiques de la proposta de tribut o preu públic en una taula que inclou el nom, la finalitat o el fet imposable, la unitat organitzativa responsable i la població destinatària.

A més, és rellevant fer notar el pes relatiu que representa el projecte en el conjunt d'ingressos municipals, o la importància quantitativa diferent de cada un dels tributs o preus públics que s'analitzen.

EXEMPLE En el cas de les ordenances fiscals, és útil presentar dades que donin compte de la gran preeminència que l'impost sobre béns immobles urbans (IBI) té en el conjunt de tributs de molts ajuntaments. A l'Ajuntament de Barcelona, l'IBI suposa el 55% dels ingressos provinents d'impostos de l'exercici 2018.

Aquí també s'especifica si alguns impostos, taxes o preus públics es consideren no pertinents des de la perspectiva de gènere i, per tant, no són objecte d'anàlisi. Així, en un projecte d'aprovació d'una gran diversitat de taxes n'hi podien haver algunes amb escassa influència en les condicions diferencials de vida d'homes i dones (exemple: taxes per l'aprofitament especial del domini públic municipal a favor d'empreses explotadores de serveis de telefonia mòbil).

Finalment, i si resulta pertinent, es pot incloure una referència al marge competencial municipal per introduir modificacions o l'existència de limitacions pressupostàries derivades de la Llei reguladora de les hisendes locals (Reial decret legislatiu 2/2004).

Pas 2. Vinculació amb objectius programàtics i disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere.

En aquesta secció s'estableix la vinculació amb objectius programàtics i disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere, amb èmfasi especial en les relatives a l'àmbit d'actuació del tribut o preu públic.

EXEMPLE

Si s'analitza un projecte de taxes per ús privatiu del domini públic municipal (exemple: taxa per l'ocupació de la via pública amb terrasses de bars) se'n pot analitzar la vinculació amb el Pla de ciutat de polítiques de gènere i amb els plans d'urbanisme. En

el cas de l'Ajuntament de Barcelona, la Mesura de Govern d'Urbanisme amb Perspectiva de Gènere estableix que cal promoure un espai públic que sigui prou flexible per respondre a les necessitats de la diversitat de persones i grups.

També es pot fer referència a l'obligatorietat de la desagregació de dades per sexe en les estadístiques, les enquestes i en la recollida de dades dels poders públics (article 20 de la Llei 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes).

Pas 3. Anàlisi d'aspectes formals i metodològics.

Revisió, amb perspectiva de gènere, d'aspectes formals i metodològics del projecte. En particular:

3.1. Ús inclusiu i no sexista del llenguatge

El Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona (2018) estableix que la documentació escrita, gràfica i audiovisual elaborada per l'Ajuntament ha d'emprar un llenguatge inclusiu i fer-ne un ús no sexista (article 15), de conformitat amb la Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes, que estipula un ús no sexista del llenguatge per part dels poders públics (article 3).

Per valorar aquest aspecte, la pregunta general orientadora és:

	Sí	No
El text del projecte fa un ús inclusiu i no sexista del llenguatge?		

EXEMPLE Es valora positivament si el text usa un llenguatge que evita la idea que els homes són el centre de les polítiques públiques. En particular, evitant la utilització genèrica del masculí gramatical (com *usuari*) i usant en el seu lloc formes dobles (com *usuari/ària*) o formes neutres (com *persona usuària*).

3.2. Participació de grups de dones o feministes

Per a la valoració s'atén a l'aspecte següent:

	Sí	No	No es pot determinar
En el disseny del projecte hi ha espais de participació ciutadana que incorporin la veu de les dones o d'entitats feministes?			

EXEMPLE En el cas de l'Ajuntament de Barcelona, aquest requisit pot quedar satisfet amb la participació del Consell de les Dones de Barcelona (òrgan consultiu i de participació de les barcelonines en les polítiques municipals), ja sigui mitjançant alguna de les seves comissions o de grups de treball, com el de transversalitat de gènere.

Amb tot, cal tenir en compte que segons el Reglament de participació ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona (2017), el desenvolupament de processos participatius no és preceptiu en el cas de preus públics, atès que no queden regulats per ordenances ni reglaments municipals.⁴

Pas 4. Anàlisi d'impacte de gènere.

4.1. Diagnòstic de gènere sobre l'àmbit d'actuació.

Descripció, a càrrec de la unitat organitzativa que elabora l'informe d'impacte de gènere, de la situació de partida en l'àmbit d'actuació dels tributs o preus públics (mobilitat, seguretat, pobresa, habitatge, pràctica esportiva, etcètera) amb perspectiva de gènere.

4. "S'han d'impulsar de manera preceptiva processos participatius desenvolupats amb ocasió de l'aprovació de: (...) d) Ordenances i reglaments municipals de rellevància ciutadana especial. Quan es tracti d'una modificació puntual d'abast limitat d'ordenances i reglaments no serà preceptiu impulsar el procés participatiu". Article 37 del Reglament de participació ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona, 2017.

Es tracta d'identificar desigualtats (exemple: bretxes en l'accés a recursos) no només d'exposar diferències (exemple: dades sociodemogràfiques desagregades per sexe). A més, aquest tipus de diagnòstic ha de tenir en compte un enfocament interseccional, atenent a les discriminacions o privilegis de dones i homes, per motiu de classe social, origen, edat, situació de discapacitat, orientació afectivosexual, entre altres. En tots els aspectes s'indica quines dades estan desagregades per sexe i quines caldria que ho estiguessin. En cas d'una manca de dades disponibles, s'ha de contextualitzar aquesta situació, esmentant si es tracta d'una situació específica de l'Ajuntament de Barcelona o bé de caràcter més generalitzat. En particular, es tindran en compte els aspectes següents:

A. Presència de dones i homes en l'àmbit d'actuació.

En diferents aspectes de l'àmbit d'actuació del tribut o preu públic, quina és la representació quantitativa d'homes i de dones?

EXEMPLE En el cas dels preus públics d'equipaments de districte (centres cívics, casals infantils, casals de gent gran, espais familiars, centres culturals, ludoteques, etcètera), s'exposen dades sobre el nombre d'homes i de dones que participen en cada tipologia d'equipament i activitat. Per exemple, el nombre d'homes i dones que en el darrer any es van inscriure en tallers i cursos dels centres cívics municipals.

B. Accés als recursos (esfera econòmica o material).

Quines desigualtats existeixen en l'accés a recursos? (monetaris, salut, educació, temps, habitatge, etcètera).

EXEMPLE Si s'analitza un projecte d'ordenança fiscal reguladora de l'impost sobre vehicles de tracció mecànica, cal fer esment a la titularitat diferencial d'automòbils per part dels homes i les dones de la ciutat, de carnets de conduir, els motius pels quals fan ús del transport públic o del transport privat, les pautes de mobilitat, entre d'altres.

C. Normes socials i valors (esfera ideològica o cultural).

Quins estereotips de gènere hi ha en l'àmbit d'actuació? Quins rols són premiats o penalitzats?

EXEMPLE En el cas de preus públics de serveis d'atenció domiciliària, alguns estereotips existents en l'àmbit són que el treball de la llar i les cures és més apropiat per a les dones que per als homes, que les treballadores de determinades nacionalitats són més submises, que el treball de la llar i les cures no requereix formació, etcètera.

4.2. Anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en el projecte.

L'anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere es fa d'acord amb les preguntes següents:

A. El projecte visibilitza diferències?

A fi de valorar-ho, se centra l'atenció en l'aspecte següent:

	Sí	No	Quines?
La informació sociodemogràfica usada (estadístiques, enquestes, taules, registres, etcètera.) es presenta amb dades desagregades per sexe? En cas que es tracti de dades no disponibles, identifica aquesta mancança?			

EXEMPLE En funció del tribut o preu públic, alguns aspectes concrets que poden ajudar a fer aquesta valoració són:

Impost sobre vehicles de tracció mecànica i taxa d'estacionament:

- Exposa dades de la titularitat dels vehicles i de les persones pagadores del tribut, desagregades per sexe?
- Presenta dades sobre l'accés i ús diferencial del transport privat o públic de les dones i els homes?

Preus públics de les escoles bressol:

- El projecte inclou informació desagregada per sexe sobre l'efecte de la tarifació social (en funció del nombre de persones que formen la unitat familiar, les rendes que tenen, descomptes a famílies nombroses o monoparentals, persones amb discapacitat)?
- Exposa dades d'usos del temps en què es visibilitzi la dedicació a feines de cura d'infants per part de dones i homes?

B. El projecte visibilitza desigualtats?

Per analitzar-ho, es posa l'accent en l'aspecte següent:

	Sí	No	Quines?
Preveu desigualtats de gènere en l'àmbit sobre el qual intervé? [accés a recursos, divisió sexual de la feina, càrrega fiscal del tribut, exempcions, reduccions i bonificacions, rols i estereotips de gènere, etcètera?].			

EXEMPLE En funció del tribut o preu públic, algunes preguntes més concretes que poden ajudar a fer aquesta valoració són:

Impost sobre béns immobles:

- El projecte visibilitza desigualtats de gènere en la propietat de béns immobles?
- Fa una anàlisi de gènere sobre les relacions de dependència econòmica entre les persones que formen les unitats de convivència?

Taxa per l'ús privatiu de la via pública (exemple: terrasses de bars):

- El projecte fa alguna referència en clau de gènere a l'ús de l'espai públic, l'accessibilitat, etcètera?
- Té en compte si la ubicació d'una terrassa condiciona la realització de tasques de cures? [acompanyament a persones grans, persones amb mobilitat reduïda, infants, instal·lació de bancs per a seure, fonts, jocs infantils, etcètera].
- Incorpora una mirada de gènere en aspectes vinculats amb la seguretat? (exemple: la percepció d'inseguretat en zones no concorregudes, que és diferent en cas de dones i homes).

C. El projecte conté elements per revertir desigualtats?

En aquest cas, la pregunta orientadora és:

	Sí	No	Quines?
Fa propostes o conté elements que contribueixen a revertir les desigualtats de gènere que s'han identificat en la secció precedent?			

És a dir, es tracta d'analitzar si el projecte durà a terme actuacions que millorin les desigualtats identificades, tant en la presència de dones i homes, com en l'accés a recursos i l'existència de normes socials. Això inclou aspectes com ara la divisió sexual del treball, rols de gènere, càrrega fiscal del tribut, exempcions, reduccions, bonificacions, ajuts i subvencions, etcètera.

EXEMPLE En funció del tribut o preu públic, algunes preguntes més concretes que poden ajudar a fer la valoració són:

Preus públics del servei d'atenció domiciliària:

- El projecte de preus públics contribueix a promoció de l'autonomia de les persones amb necessitats de cura?
- Contribueix a millorar la dignitat de la feina de les persones proveïdores de cura? (condicions laborals)

Preus públics dels serveis i equipaments esportius:

- Hi ha reduccions de preu que són pertinents des de la perspectiva de gènere? (famílies monoparentals, targeta rosa, per acompanyant de persona amb discapacitat, dones embarassades, equips esportius femenins, etcètera).
- Es facilita l'ús de l'espai a col·lectius amb necessitats diverses (mares i pares amb nadons, persones amb diversitat funcional que necessiten acompanyament, etcètera)?

Amb tot, s'ha de tenir en compte que un gran nombre de tributs i preus públics no contenen una secció de preàmbul o d'exposició de motius en què es fonamenti l'adopció d'unes mesures o altres (exempcions, bonificacions, etcètera). Això fa que no identifiquin explícitament l'existència de diferències o desigualtats en l'àmbit d'intervenció.

No obstant això, si inclouen mesures que contribueixen a revertir desigualtats de gènere es considera que les visibilitzen implícitament. Per exemple, si una ordenança fiscal inclou exempcions per a famílies monoparentals i per a acompanyants de persones en situació de discapacitat, es considera que visibilitza diferències i desigualtats de gènere, i que conté elements per revertir-les.

4.3. Previsió de resultats.

Estimació, a càrrec de la unitat organitzativa que elabora l'informe d'impacte de gènere, dels possibles resultats que pugui produir el projecte, des d'una perspectiva d'eliminació de desigualtats i contribució al desenvolupament de la justícia de gènere. Aquesta valoració ha de tenir una relació de coherència amb els continguts de la descripció de la situació de partida, i ha de tendir, si és possible, a incloure indicadors i dades que es puguin comparar entre si (en concret, s'ha de fer el càlcul de la variació quantitativa entre els tipus impositius, tarifes o preus vigents, i els proposats en el nou projecte). En qualsevol cas, l'estimació quantitativa es pot complementar amb valoracions de naturalesa qualitativa.

La previsió dels resultats es referirà als aspectes següents:

A. Presència de dones i homes en l'àmbit d'actuació. S'estima que el projecte contribuirà a una presència de dones i homes que disminueixi desigualtats en el sector? En quin àmbits?

B. Accés a recursos (esfera econòmica o material). Produirà l'eliminació o disminució de les desigualtats en l'accés a recursos? (monetaris, salut, educació, treball, habitatge, informació, temps, etcètera). Per valorar-ho es fa una estimació de com es carrega el cost del tribut (càrrega fiscal) o preu públic entre sexes. L'anàlisi es fa en termes absoluts i respecte a la renda, si les dades disponibles ho permeten. Amb tot, s'ha de tenir en compte que els subjectes pagadors sovint són persones jurídiques, amb la consegüent dificultat per obtenir informació desagregada per sexe de les persones membres i l'eventual impacte en les relacions de gènere.

Davant l'absència de dades disponibles sobre les persones pagadores i les persones beneficiàries de bonificacions, la disposició d'algunes dades de context pot permetre fer inferència i estimacions de resultats:

EXEMPLE Es pot fer una estimació de l'efecte que pot tenir una reducció de preus públics per a pensionistes. Considerant que a Catalunya els homes tenen una pensió mitjana de jubilació de 1.469 € i les dones de 832 € [xifra que representa un 43% menys]⁵, la inclusió d'exempcions a pensionistes amb pensió mínima i sense altres béns econòmics té un potencial efecte positiu en la minoració de les desigualtats econòmiques de gènere.

5. Idescat. Pensió contributiva mitjana de la Seguretat Social per tipus i sexe. Mes de desembre. Règim general Catalunya. 2017.

C. Normes socials i valors (esfera ideològica o cultural). Contribuirà a la modificació d'estereotips i rols de gènere? Quins rols i models d'organització social i familiar són premiats o sancionats? Es visibilitzen i valoren les feines de la llar i les cures? (exemple: consideració de les persones cuidadores com a beneficiàries de preus reduïts).

D. Contribució a objectius programàtics, en particular del pla de ciutat de polítiques de gènere.

E. Compliment de disposicions normatives. Garanteix el compliment de normes i altres instruments jurídics adreçats a evitar la discriminació i promoure la igualtat? (exemple: Llei d'igualtat efectiva de dones i homes, Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona).

Pas 5. Valoració a càrrec d'organitzacions feministes, entitats de dones, etcètera.

Si la seva contribució és escaient, en aquesta secció es recull la valoració feta per espais de participació com els consells de dones, un informe d'una marxa exploratòria de dones, una auditoria feminista d'un espai públic (exemple: l'espai i l'entorn on estaran ubicades unes terrasses), entre altres.

Pas 6. Valoració global de l'impacte de gènere.

La valoració de l'impacte de gènere qualifica el resultat global previst en relació amb l'eliminació de desigualtats entre dones i homes, i el compliment dels objectius de les polítiques d'igualtat.

A continuació es presenta la taula de verificació per determinar si el projecte analitzat serà reproductor o transformador de desigualtats. Es marquen amb un punt (•) els aspectes mínims que s'han de complir per a cada un dels quatre graus de la valoració (impacte molt negatiu, lleugerament negatiu, lleugerament positiu i molt positiu).

La resta d'aspectes (exemple: ús inclusiu i no sexista del llenguatge) són complementaris i es tindran en compte per fer propostes de millora i recomanacions finals, a fi de millorar els resultats esperats del projecte.

	VALORACIÓ DE L'IMPACTE DE GÈNERE			
	Reproductor de desigualtats		Transformador de desigualtat	
	Molt negatiu	Lleugerament negatiu	Lleugerament positiu	Molt positiu
Pas 2. Vinculació amb objectius programàtics				
Pas 3.1. Llenguatge inclusiu i no sexista (Sí/No)				
Pas 3.2. Participació de grups de dones o feministes (Sí/No)				
Pas 4.1. Diagnòstic sobre l'àmbit d'actuació				
Pas 4.2A. Visibilització de diferències (Sí/No)		●	●	●
Pas 4.2B. Visibilització de desigualtats (Sí/No)				●
Pas 4.2C. Elements per revertir desigualtats (Sí/No)			●	●
Pas 4.3. Previsió de resultats				●
Pas 5. Valoració a càrrec d'organitzacions feministes				

És important tenir en compte que els aspectes marcats amb un punt (●) constitueixen els mínims per a cada grau de valoració. Així, un projecte que tingui vinculació amb objectius programàtics (Pas 2) i faci un ús inclusiu del llenguatge (Pas 3.1), però no visibilitzi diferències entre homes i dones (Pas 4.2A) serà considerat molt negatiu. De manera anàloga, un projecte que visibilitzi diferències (Pas 4.2A) i inclogui elements per revertir desigualtats de gènere (Pas 4.2C) tindrà una valoració d'impacte de gènere lleugerament positiu encara que no compleixi amb la resta d'aspectes analitzats.

EXEMPLE

En l'anàlisi del projecte de preus públics pels serveis d'atenció domiciliària de l'Ajuntament de Barcelona per a l'any 2018, es considera que el projecte visibilitza diferències (Pas 4.2A), visibilitza desigualtats (Pas 4.2B) i conté elements per revertir desigualtats (Pas 4.2C). No obstant això, la manca de dades desagregades per sexe sobre el perfil de les persones pagadores d'aquests preus públics impedeix fer una previsió adequada de resultats quantitius (Pas 4.3). La combinació d'aquests aspectes fa qualificar el projecte de transformador de desigualtats en grau lleugerament positiu.

En la part final de l'informe s'indica de manera clarament visible la valoració global de l'impacte, especificant si el projecte té un impacte de gènere:

REPRODUCTOR DE DESIGUALTATS

Es pot qualificar de molt negatiu o bé de lleugerament negatiu.

TRANSFORMADOR DE DESIGUALTATS

Es pot qualificar de lleugerament positiu o bé de molt positiu.

NO ES POT DETERMINAR, perquè no es disposa de prou informació. En aquest supòsit, la carència s'hauria de consignar en l'apartat següent com a recomanació.

Pas 7. Propostes de millora i recomanacions.

En la secció final de l'informe s'exposen les propostes de millora i recomanacions perquè el projecte tingui un impacte que resulti més transformador en termes de gènere, incloent-hi tant aspectes de contingut com aspectes formals i metodològics.

Orientativament, les propostes poden fer referència a qüestions com ara:

↳ **Integració del projecte de tribut o preu públic** en una anàlisi global del model de ciutat segons l'àmbit d'actuació. Per exemple, que els impostos sobre vehicles i les taxes d'estacionament de vehicles estiguin emmarcats en un pla de mobilitat a la ciutat amb perspectiva de gènere.

↳ **Incorporació explícita de la igualtat de gènere en els objectius del projecte** i en la motivació per atorgar reduccions i bonificacions, en comptes d'apel·lar a expressions genèriques com ara “descomptes per a l'aflluència de públics específics”.

↳ **Ús inclusiu i no sexista del llenguatge**, amb exemples concrets de les formes recomanades (formes dobles, genèriques, etcètera).

↳ **Participació de grups de dones i feministes en el procés d'elaboració i seguiment del projecte.**

↳ **Disposició de dades desagregades per sexe sobre els diferents aspectes analitzats en l'informe** (persones usuàries, pagadores, imports reduïts i motiu de la reducció, etcètera).

↳ **Inclusió de la persona com a unitat de referència**, no només la família, a fi de tenir en compte les relacions de poder que s'hi poden donar.

↳ **Inclusió d'accions positives o compensatòries.** Entre d'altres, creació o increment de la tipologia d'exempcions o reduccions a famílies monoparentals, persones d'escassa renda, en situació de violència masclista, gent gran, titulars de targeta rosa, persones amb menors d'edat a càrrec, acompanyants de persona amb discapacitat, en situació de dependència, equips esportius femenins, entitats adherides a espais i xarxes de promoció de la igualtat de gènere, etcètera.

↳ **Inclusió de mesures que contribueixin al reconeixement i la valoració del treball de la llar i les cures**, que és majoritàriament assumit per les dones (exemple: exempció al pagament per a persones cuidadores que siguin titulars de targeta rosa). I també mesures de foment de la coresponsabilitat, com ara que els preus públics de tallers infantils familiars de centres cívics donin dret a la inscripció de dues persones adultes. En aquesta línia, també és recomanable que les exempcions o reduccions vinculades a persones en situació de discapacitat es facin extensives a les persones que les cuiden o les acompanyen.

↳ **Introducció de subvencions o ajuts al pagament de tributs o preus públics.** Si bé les subvencions i ajuts queden fora de l'àmbit de la Llei reguladora d'hisendes locals i del que regulen les ordenances fiscals, poden significar de facto una reducció de la quota en determinats impostos, és a dir, es poden fer servir per aconseguir un efecte anàleg al d'una bonificació.

EXEMPLE

Creació d'ajuts al pagament de l'impost sobre béns immobles (IBI) per a persones amb pocs recursos, persones vídues, famílies monoparentals i famílies nombroses, ja siguin propietàries o llogateres. En tots els casos, amb ajustaments que tinguin en compte el nivell de capacitat econòmica de la persona contribuent i el valor cadastral de l'immoble.

Com a reflexió final, és pertinent remarcar que **la política fiscal no s'ha de concebre només com un instrument recaptatori, sinó com una eina de política que pot contribuir a la justícia de gènere.** Amb aquesta finalitat, els tributs i preus públics no s'han de concebre com a instruments aïllats ni neutres, sinó que s'han d'emmarcar en una anàlisi global de les polítiques públiques amb perspectiva de gènere.

07. Reptes de futur

A partir de l'aplicació d'aquesta metodologia d'avaluació d'impacte de gènere, l'Ajuntament de Barcelona planteja els reptes de futur següents:

Fomentar la participació: Convindria incorporar la veu de la ciutadania en l'avaluació. Fins al moment s'ha establert una taula de pressupostos i fiscalitat amb perspectiva de gènere, formada per persones professionals i acadèmiques del gènere o l'economia. Més enllà d'això, és important incorporar la veu de les entitats feministes i la societat civil en tot el procés d'anàlisi, a fi de conèixer les seves demandes, propostes i fer un exercici de transparència.

Millorar els sistemes d'informació: Les fonts d'informació a partir de les que es fan les anàlisis encara tenen molt marge de millora. L'aplicació de la metodologia presentada esdevé un incentiu per millorar els sistemes d'informació (per exemple, la segregació de dades per sexe, la incorporació d'indicadors amb perspectiva de gènere o el recompte de tributs segons el sexe). S'ha de reforçar el cicle segons el qual la metodologia empeny a millorar els sistemes d'informació i aquests permeten dur a terme una anàlisi més acurada de l'impacte de gènere.

Augmentar els capítols analitzats: En l'avaluació d'impacte del pressupost, la metodologia d'aquest quadern està orientada als tres capítols principals de despeses corrents. En un futur s'hauran d'analitzar, també, altres capítols, en particular els d'inversions. Ateses les seves característiques especials de vigència i rellevància, caldrà desenvolupar una metodologia específica per als capítols d'inversions.

Analitzar el pressupost executat: La metodologia presentada se centra en el pressupost previst. Tanmateix, el pressupost finalment executat queda fora de l'anàlisi d'impacte i pot amagar desigualtats rellevants en clau de gènere. A més, incorporar l'anàlisi del pressupost executat pot ser el mecanisme necessari per iniciar un sistema d'incentius i desincentius dels programes que transformin o reproduïxin les desigualtats de gènere en la seva aplicació.

08. Per saber-ne més

AYUNTAMIENTO DE MADRID [2018], Presupuesto General Ayuntamiento de Madrid 2018. Informe de Impacto de Género. Madrid: Ayuntamiento de Madrid.

CONSEJERÍA DE HACIENDA Y ADMINISTRACIÓN PÚBLICA [2018], Presupuesto de la Comunidad Autónoma de Andalucía 2018. Informe de evaluación de impacto de género. Sevilla: Junta de Andalucía.

COMISSIÓ EUROPEA [2009], Evaluating Socio-Economic Development, Sourcebook 2: Methods & Techniques. Gender impact assessment.

EIGE. European Institute for Gender Equality [2017], European Institute for Gender Equality. Gender Budgeting [2019]
<https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-budgeting>

EMAKUNDE-INSTITUTO VASCO DE LA MUJER [2013], Guía para la elaboración de informes de impacto de género. Vitoria: Gobierno Vasco.

GOBIERNO DE NAVARRA [2013], Informes de impacto de género en la normativa, planes y programas del Gobierno de Navarra. Guía Metodológica. Pamplona: Gobierno de Navarra.

JUBETO, Yolanda y LARRAÑAGA, Mertxe [2010], Análisis de las ordenanzas fiscales y del Área de Cultura del Ayuntamiento de Abadiño desde la perspectiva de la equidad de género. Bizkaia: Euskal Herriko Unibertsitate.

MINISTERIO DE HACIENDA Y FUNCIÓN PÚBLICA [2018], Informe de impacto de género del proyecto de Ley de Presupuestos Generales del Estado para 2018. Madrid: Gobierno de España.

PAZOS, María y RODRÍGUEZ, Maribel [2010], Fiscalidad y equidad de género. Madrid: Fundación Carolina.

REQUENA, Ana [2014], ¿Es machista el sistema fiscal? Madrid: eldiario.es

09. Bibliografia

AJUNTAMENT DE BARCELONA [2015], Directrius per a l'elaboració de normes municipals. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

AJUNTAMENT DE BARCELONA [2015], Mesura de govern sobre transversalitat de gènere. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

AJUNTAMENT DE BARCELONA [2015], Pla per la Justícia de Gènere [2016-2020]. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

AJUNTAMENT DE BARCELONA [2018], Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

AJUNTAMENT DE BARCELONA [2018], Informe d'impacte de gènere del Pressupost 2018. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

AJUNTAMENT DE BARCELONA [2018], Informe d'impacte de gènere de les ordenances fiscals 2018 [versió preliminar]. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

AJUNTAMENT DE BARCELONA [2018], Informe d'impacte de gènere de preus públics de sectors per a l'any 2018. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

AJUNTAMENT DE BARCELONA [2018], Informe d'impacte de gènere de preus públics d'equipaments de districte i instal·lacions esportives municipals per a l'any 2018. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

COMISSIÓ EUROPEA [1999], Guía para la evaluación del impacto en función del género. Luxemburg: Oficina de publicacions oficials de les Comunitats Europees.

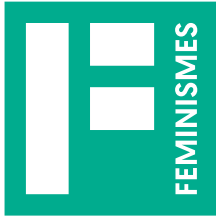
COOPERATIVA EKONA [2016], Informe d'impacte de gènere dels tributs i els preus públics de l'Ajuntament de Barcelona. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

INSTITUT CATALÀ DE LES DONES [2005], Informes d'impacte de gènere. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

INSTITUTO DE LA MUJER [2007], Informes de impacto de género. Guía de aplicación práctica para la elaboración de informes de impacto de género de las disposiciones normativas que elabore el Gobierno, de acuerdo con la Ley 30/2003. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

LLEI 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, DOGC 6919, de 23/07/2015.

LLEI ORGÀNICA 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, BOE 71, de 23/03/2007.

NÚMEROS PUBLICATS:

1. Urbanisme i gènere: marxes
exploratòries de vida quotidiana

2. Compta amb nosaltres!
Bones pràctiques per a una
programació cultural paritària

**3. Avaluació d'impacte de
gènere de política econòmica:**
pressupost i fiscalitat municipals

barcelona.cat/dones

Ajuntament
de Barcelona